

Els infants i adolescents que esteu acollits en una família o que viviu en un centre, **SOU FELIÇOS?**

Incluye traducción al español
Including English translation

col·lecció lectura fàcil | 11

Generalitat de Catalunya
Departament de Treball, Afers Socials
i Famílies

Els **Infants** i adolescents que esteu acollits en una família o que viviu en un centre, sou feliços?.
– 1a edició. – (Col·lecció lectura fàcil ; 11)

Aquest llibret adapta en format Lectura Fàcil el contingut de: El benestar subjectiu dels adolescents tutelats a Catalunya (Col·lecció Papers, número 29), editat pel Departament de Treball, Afers Socials i Famílies l'any 2016. – Text en català, castellà i anglès

I. Basat en (obra): Llosada Gistau, Joan. Benestar subjectiu dels adolescents tutelats a Catalunya II. Catalunya. Departament de Treball, Afers Socials i Famílies III. Títol: Infants i adolescents que esteu acollits en una família o que viviu en un centre, sou feliços? IV. Títol: Infants i adolescents que esteu acollits en una família o que viviu en un centre, sou feliços?.

Castellà V. Títol: Infants i adolescents que esteu acollits en una família o que viviu en un centre, sou feliços?. Anglès III. Col·lecció: Col·lecció lectura fàcil ; 11

1. Infants – Assistència institucional – Catalunya – Avaluació 2. Adolescents – Assistència institucional – Catalunya – Avaluació 3. Acol·liment familiar – Catalunya – Avaluació 4. Centres d'acolliment d'infants i adolescents – Catalunya – Avaluació 5. Llibres de lectura fàcil

364-783.2-053.2/.6(460.23)

364-782.42(460.23)

364-58-053.2/.6(460.23)

© Departament de Treball, Afers Socials i Famílies, 2018

Direcció General d'Atenció a la Infància i l'Adolescència

Av. Paral·lel, 52

08001 Barcelona

© De les il·lustracions: **Lina Querol i Saelices**

Aquest llibret adapta en format Lectura Fàcil el contingut de *El benestar subjectiu dels adolescents tutelats a Catalunya* (Col·lecció Papers, número 29), editat pel Departament de Treball, Afers Socials i Famílies l'any 2016.

Autors: **Araceli Lázaro, Joan Llosada-Gistau i Carme Montserrat**

1a edició: **juny de 2018**

Avis legal:

Aquesta obra està subjecta a una llicència Reconeixement – No Comercial – Sense Obres Derivades 3.0 de Creative Commons. Se'n permet la reproducció, distribució i comunicació pública sempre que es reconeguin autors i editors i no se'n faci un ús comercial. No és permesa la transformació d'aquesta obra per generar una nova obra derivada. La llicència completa es pot consultar a <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/es/deed.ca>

Els textos de Lectura Fàcil segueixen les directrius internacionals de l'IFLA (International Federation of Library Associations and Institutions) quant al llenguatge, el contingut i la forma, a fi que tothom els pugui entendre.

Dipòsit legal: **B-13801-2018**

Maquetació: **9.disseny**

Impressió: **9.disseny**

Tiratge: **3.000 exemplars**

Podeu trobar aquesta i les altres obres que ha publicat el Departament de Treball, Afers Socials i Famílies al nostre catàleg de publicacions:

http://treballiaferssocials.gencat.cat/ca/el_departament/publicacions/

ÍNDIX

*Els infants i adolescents que esteu acollits en una família o que viviu en un centre, **SOU FELIÇOS?***

- Introducció 3
- Quan ets més feliç?
Què et fa estar més content/a? 9
- Necessites parlar amb algú sobre... 20
- *¿Los niños y adolescentes que estáis acogidos en una familia o que vivís en un centro, **SOIS FELICES?*** 21
- *Children and teenagers living with foster families or at a children's home: **ARE YOU HAPPY?*** 31

Introducció

Per què hem escrit aquest llibre?

A principis de 2013, un grup d'investigadors ens vam preguntar: *els infants i adolescents que, per la raó que sigui, no viuen amb els seus pares i mares són feliços mentre els acull una família o mentre viuen en un centre?*

Volíem saber què us feia sentir bé, amb quines coses, persones o situacions estàveu contents, i volíem explicar-ho: sobretot a vosaltres, nois i noies que esteu acollits en família o en centre i que, és clar, sou els primers interessats en les respostes; però també ho volíem explicar a altres nois i noies, a la família que us acull o als vostres tutors, als educadors i als altres professionals que treballen amb vosaltres.

Que parlin els que més en saben...

Se'ns va acudir aleshores que el millor que podíem fer era preguntar-vos directament a vosaltres, nois i noies, com us sentíeu. Obvi, oi? Potser sí, però encara avui en dia no és gaire habitual que els investigadors preguntin directament a infants o adolescents com se senten, què els agrada i què no els agrada,

què és més important per a ells i elles, quines il·lusions tenen, etc. I a vosaltres, nois i noies que esteu acollits en una família o vivint en un centre, encara us ho pregunten menys, oi? Això ens dèieu alguns de vosaltres al final del qüestionari que vàreu respondre. Per exemple, una noia de 14 anys que estava en un centre va escriure:

“Per fi algú es preocupa pel que vull jo o per com em sento.”

Un altre noi de 13 anys, acollit per família extensa, deia:

“Ha estat molt bé. M’ha interessat perquè es preocupen per mi.”

Una noia de 13 anys que vivia en un centre opinava:

“A mi em sembla bé que es faci això perquè així hi ha gent de fora que sap com ens sentim els nens i nenes que estem en un centre.

Crec que és important.”

I una altra noia de 14 anys, acollida per família extensa:

“Gràcies per enviar-m’ho, aquestes preguntes quasi ningú me les fa...”

Un qüestionari per saber què us fa sentir bé

Des del principi vam tenir clar que vosaltres havíeu de ser els principals i únics protagonistes d’una recerca que analitza les vostres opinions i reflexions sobre el que és important en la vostra vida.

I un cop hem acabat la nostra feina i hem estudiat les respostes, és just que ara us expliquem

els resultats obtinguts, perquè els conegueu i els utilitzeu com us sembli!

Us vam demanar a alguns de vosaltres de contestar les preguntes d'un qüestionari, o bé de participar en algun debat amb altres nois i noies per dir el que penseu i com valoreu la vostra vida. Moltes gràcies per haver-hi participat! Per nosaltres aquesta experiència ha estat molt interessant i n'estem molt contents. Esperem que us identifiqueu d'alguna manera amb els resultats. També hem reflexionat sobre la manera com hem fet la investigació, i si repetim l'enquesta més endavant, volem que els protagonistes –és a dir, vosaltres– no només respongueu les preguntes que els investigadors hàgim preparat, sinó que pensem les preguntes junts, que us les pugueu fer entre vosaltres i que, un cop tinguem els resultats, ens ajudeu a explicar-ho a tothom. Us hi animeu?

Si treballem plegats, segur que les conclusions seran molt més interessants i més útils per al vostre benestar.

Quines preguntes hi havia en el qüestionari?

Aquí en teniu alguns exemples:

- ▶ *Com que de moment no pots viure amb els teus pares, estàs content/a de viure en el centre residencial o amb la família acollidora?*
- ▶ *Penses que els teus acollidors, tutors i educadors t'escolten i tenen prou en compte el teu punt de vista?*

- ▶ *Estàs content/a amb com utilitzes el teu temps lliure?*
- ▶ *T'agrada anar a l'escola? Els professors et tracten bé?*
- ▶ *Consideres que tens prou amics i amigues?*
- ▶ *Els teus amics són, en general, amables amb tu?*
- ▶ *Estàs satisfet/a amb les oportunitats que tens a la vida?*
- ▶ *La teva vida en general, t'agrada?*

Un llibre amb les vostres respostes i alguna cosa més...

Creiem que aquest llibre pot ser molt important per a vosaltres, perquè hi expliquem com us sentiu, què penseu, què necessiteu...

Hem organitzat els resultats en diferents apartats, que tenen a veure amb el vostre dia a dia: l'escola o l'institut, el temps lliure, el diàleg i la relació que teniu amb els adults que us cuiden, el centre on viviu o la família que us acull i les relacions amb els altres.

A part dels resultats, a cada apartat hi hem afegit informació sobre els drets que hi tenen més relació i que hem extret de la *Convenció sobre els drets de l'infant*. És bo que els conegueu i que us ajudin a pensar també en les vostres responsabilitats.

I per acabar, al final del document també us diem qui us pot ajudar i amb qui podeu parlar

de la vostra situació, en cas que necessiteu compartir-la o millorar-la.

A més de llegir aquest llibre, també podeu consultar els resultats de tota la recerca a:

En català:

http://treballiaferssocials.gencat.cat/ca/detalls/Article/papers29_art

En castellà:

http://treballiaferssocials.gencat.cat/ca/detalls/Article/papers30_art

Esperem que el llibre us agradi i el trobeu útil!

Quan ets més feliç? Què et fa estar més content/a?

■ A l'escola o a l'institut, quan ets més feliç?

L'escola o l'institut és fonamental per a tu. De fet, és el lloc on passes més hores al dia. Per tant, volem saber què et fa sentir bé quan hi ets.

Imatge 1

A l'escola o a l'institut, sóc més feliç:

- ▶ Si m'agrada anar a l'escola o l'institut.
- ▶ Si m'hi sento segur.
- ▶ Si estic content amb els meus companys i companyes de classe. Quan els mestres o professors troben ben fet el meu treball.

- ▶ Quan em sento escoltat pel mestre/a o professor/a.
- ▶ Si no em canvien d'escola i tinc els mateixos companys i companyes, mestres i activitats durant molt de temps.
- ▶ Si trec bones notes.

Què en diu la *Convenció sobre els drets de l'infant*?

Article 2. Ningú no t'ha de discriminar per tenir la pell d'un altre color, ni t'ha de tractar diferent per ser nen o per ser nena, ni pot deixar-te de banda perquè parles un altre idioma o tens una religió diferent, o perquè tens algun impediment físic o psíquic, o perquè ets més pobre o més ric.

Articles 28 i 29. Tens dret a l'educació obligatòria i gratuïta. Has de saber que els estats que han aprovat la Convenció han de col·laborar amb altres països perquè els infants i adolescents de tot el món puguin anar a escola i rebre una bona educació. L'educació t'ajudarà a desenvolupar al màxim les teves capacitats i a ser també una persona respectuosa, responsable i pacífica en una societat lliure que respecti els drets humans.

■ Durant el temps lliure, quan ets més feliç?

A tots i totes ens agrada fer activitats divertides, conèixer gent, relacionar-nos amb amics i amigues o jugar a allò que ens ve de gust. I a tu també! Per això volem saber què et fa sentir bé quan tens temps lliure.

Imatge 2

Durant el meu temps lliure, sóc més feliç:

- ▶ Quan faig les activitats extraescolars o de cap de setmana que m'agraden i que jo he escollit.
- ▶ Quan puc quedar, jugar o sortir amb els meus amics i amigues sovint (almenys un dia a la setmana).
- ▶ Quan puc fer servir l'ordinador (o similar) no només per fer els deures.

- ▶ Quan tinc accés a Internet.
- ▶ Si tinc un telèfon mòbil per mi sol/a (si sóc adolescent).
- ▶ Si tinc un lloc tranquil i còmode per estudiar a casa o al centre.

Què en diu la *Convenció sobre els drets de l'infant*?

Article 13. Tens dret a demanar, tenir i compartir informació i idees i a expressar-les lliurement parlant, escrivint, pintant... sempre que no molestis ni ofenguis ningú.

Article 16. Tens dret a la intimitat i ningú no pot ficar-se en la teva vida privada o familiar si tu no ho vols. Així, les teves cartes i els teus escrits són teus i ningú te'ls pot prendre. Ningú no té dret a parlar malament ni de tu ni de la teva família ni a perjudicar la vostra reputació.

Article 31. Tots els nens i nenes teniu dret al descans, a l'oci, al joc i al temps lliure. Els estats han de respectar i promocionar aquest dret dels infants.

■ Sobre el diàleg amb els adults que et cuiden, quan et sents més feliç?

Els nois i noies teniu opinions sobre les coses i, com a tothom, us agrada poder-les manifestar, que us escoltin i que us tinguin en compte.

Volem saber, per tant, què és el que et fa sentir bé quan parles amb els adults que et cuiden i si et deixen participar en les decisions que t'afecten.

Imatge 3

Sobre el diàleg amb els adults que em cuiden, sóc més feliç:

- ▶ Si m'escolten i tenen en compte les meves opinions sobre el que és important per mi:
 - ▶ la relació amb els meus pares, germans, germanes i resta de família,
 - ▶ l'escola o l'institut,
 - ▶ les activitats que faig en el temps lliure,
 - ▶ les meves amistats,
 - ▶ la meva salut,
 - ▶ el menjar i la roba,
 - ▶ les normes de convivència (sobretot en el centre on visc),
 - ▶ la meva habitació.
- ▶ Si considero que en general m'escolten.

Què en diu la *Convenció sobre els drets de l'infant*?

Mira't l'**article 13**, que ja s'ha explicat en l'apartat anterior.

A més:

Article 12. Tens dret a opinar i els adults han de tenir en compte les teves opinions, d'acord amb la teva edat, quan prenen decisions que t'afecten.

Article 17. Tens dret a estar ben informat i a rebre informació de qualitat i adequada a la teva edat a través de llibres, mitjans de comunicació, portals a Internet...

Els governs han de promoure la producció i difusió d'informació per a la infància i l'adolescència.

■ Al centre o a casa amb la família d'acollida, quan ets més feliç?

Per diferents motius no vius amb el teu pare i mare i vius amb una família d'acollida o en un centre residencial que ara és la teva llar. Sobre aquesta situació i les relacions que hi has fet, volem saber què et fa sentir bé i t'agrada més.

Imatge 4

Al centre o a casa amb la família d'acollida, sóc més feliç:

- ▶ Si estic d'acord de viure al centre o amb una família d'acollida.

- ▶ Quan no em canvien de centre o de família i puc seguir vivint en el mateix lloc tot el temps que sigui necessari.
- ▶ Quan tinc una bona relació amb els educadors del centre o amb la meua família acollidora.
- ▶ Quan parlo i m'ho passo bé amb els educadors i acollidors.
- ▶ Si el centre on visc és de poques places.
- ▶ Quan en el centre on visc tinc el mateix tutor o tutora durant molt de temps.

Què en diu la *Convenció sobre els drets de l'infant*?

Article 20. Els nens i nenes o els adolescents que no podeu viure –durant un temps o per sempre– amb els vostres pares i mares, necessiteu protecció i atencions com qualsevol altre infant o jove mentre aneu creixent i us feu grans.

Article 24. Els estats han de vetllar per la salut dels infants i adolescents. Si estàs malalt o malalta, has de ser atès per metges, anar a l'hospital, prendre la medicació necessària i tot el que et faci falta per recuperar la salut.

Cal que a l'escola, a casa, a través dels mitjans de comunicació adquireixis bons costums sobre higiene, alimentació, salut mediambiental i que aprenguis com evitar accidents i malalties.

Article 27. Tens dret a tenir una casa, a estar ben alimentat i ben vestit... Necessites unes condicions de vida que facilitin el teu desenvolupament físic, mental, espiritual, moral i social. Per això, si és

necessari i possible, els estats han d'ajudar els pares i mares amb assistència material i programes de suport perquè puguin proporcionar als seus fills i filles la nutrició, els vestits i la llar que necessiten.

Article 39. Si has viscut experiències negatives i necessites temps i ajuda per a la teva recuperació física, psicològica o per integrar-te socialment, tens dret a fer-ho en un ambient que fomenti la teva salut, respecte i dignitat.

■ En les relacions amb els altres, quan et sents més feliç?

Les relacions amb els altres són molt importants en la vida de les persones. Els nois i les noies cada dia us relacioneu amb molta gent: persones acollidores, educadors i educadores, amitats, companys i companyes, mestres, altres adults, infants o joves, etc. Sobre les vostres relacions, volem saber què us fa sentir millor.

Imatge 5

En les relacions amb els altres, sóc més feliç:

- ▶ Quan els meus amics i amigues són amables amb mi.
- ▶ Quan considero que tinc prou amics i amigues.
- ▶ Quan parlem i ens ho passem bé junts.
- ▶ Quan considero que, en general, tinc una bona relació amb les persones del meu voltant.

Què en diu la *Convenció sobre els drets de l'infant*?

Diu l'**article 3** de la Convenció que les institucions han de garantir la protecció i la cura necessària per al teu benestar integral. I, com saps, les relacions amb els altres són molt importants per al desenvolupament emocional i social de qualsevol persona, ja que aporten experiències i permeten compartir emocions i sentiments.

Mira't l'**article 31** (ja explicat en l'apartat de temps lliure).

A més:

Article 15. Els infants i adolescents teniu dret a associar-vos i a fer reunions entre vosaltres sempre que aquestes activitats no vagin en contra de cap dret d'altres persones.

Necessites parlar amb algú sobre...

Si algun d'aquests temes no et va prou bé, no t'ho quedis a dintre: la millor manera de solucionar les coses és parlant-ne i compartint els problemes.

Pots parlar dels teus problemes amb qui tinguis més confiança: amb els teus educadors, educadores o persones acollidores, amb els amics i amigues, amb els mestres o els professors i professores de l'institut, amb els monitors i les monitores d'activitats de temps lliure o amb familiars.

A més, també pots:

- Trucar per **telèfon** al número gratuït **116 111** (Infància Respon).
- Explicar-ho a la DGAIA per **correu electrònic:** dgaia.tsf@gencat.cat
- Explicar-ho a la DGAIA en una **carta** que haureu d'enviar per correu a:

Direcció General d'Atenció a la Infància i l'Adolescència
Av. del Paral·lel, núm. 52, 6a planta
08001 Barcelona

- Explicar-ho al Síndic de Greuges per **correu electrònic:** sindic@sindic.cat

¿LOS NIÑOS Y ADOLESCENTES QUE ESTÁIS ACOGIDOS EN UNA FAMILIA O QUE VIVÍS EN UN CENTRO, SOIS FELICES?

¿Por qué hemos escrito este libro?

A principios de 2013, un grupo de investigadores nos preguntamos: *¿Los niños y adolescentes que, por la razón que sea, no viven con sus padres y madres son felices mientras los acoge una familia o mientras viven en un centro?*

Queríamos saber qué os hacía sentir bien, con qué cosas, personas o situaciones os sentíais contentos, y queríamos explicarlo: sobre todo a vosotros, chicos y chicas que estáis acogidos en familia o en centro y que, claro está, sois los primeros interesados en las respuestas; pero también lo queríamos explicar a otros chicos y chicas, a la familia que os acoge o a vuestros tutores, a los educadores y a los otros profesionales que trabajan con vosotros.

Que hablen los que más saben...

Entonces se nos ocurrió que lo mejor que podíamos hacer era preguntaros directamente a vosotros, chicos y chicas, como os sentíais. ¿Obvio, verdad? Quizás sí, pero todavía hoy en día no es muy habitual que los investigadores pregunten directamente a niños o adolescentes como se sienten, qué les gusta y qué no les gusta, qué es más importante para ellos y ellas, qué ilusiones tienen, etc. ¿Y a vosotros, chicos y chicas que estáis acogidos en una familia o viviendo en un centro, todavía os lo preguntan menos, verdad? Eso nos decíais algunos de vosotros al final del cuestionario que respondisteis. Por ejemplo, una chica de 14 años que vivía en un centro escribió:

“Por fin alguien se preocupa por lo que quiero yo o por cómo me siento.”

Otro chico de 13 años, acogido por familia extensa, decía:

“Ha estado muy bien. Me ha interesado porque se preocupan por mí.”

Una chica de 13 años que residía en un centro opinaba:

“A mí me parece bien que se haga eso porque así hay gente de fuera que sabe cómo nos sentimos los niños y niñas que estamos en un centro. Creo que es importante.”

Y otra chica de 14 años, acogida por familia extensa:

“Gracias por enviármelo, estas preguntas casi nadie me las hace...”

Un cuestionario para saber qué os hace sentir bien

Desde el principio tuvimos claro que vosotros teníais que ser los principales y únicos protagonistas de una investigación que analiza vuestras opiniones y reflexiones sobre lo que es importante en vuestra vida. ¡Y una vez hemos finalizado nuestro trabajo y estudiado las respuestas, es justo que ahora os expliquemos en este libro los resultados, para que los conozcáis y los utilicéis como os parezca!

A algunos os pedimos que contestarais las preguntas de un cuestionario, o que participarais en algún debate con otros chicos y chicas sobre lo que pensáis y cómo valoráis vuestra vida. ¡Muchas gracias por haber participado! Para nosotros esta experiencia ha sido muy interesante y estamos muy contentos. Esperamos que os identifiquéis de alguna manera con los resultados.

También hemos reflexionado sobre la manera como hemos hecho la investigación, y si repetimos la encuesta más adelante, queremos que los protagonistas –es decir, vosotros– no solo respondáis a las preguntas que los investigadores hemos preparado, sino que pensemos las preguntas juntos, que os las preguntéis entre vosotros y que, una vez tengamos los resultados, nos ayudéis a explicarlo a todo el mundo. ¿Os animáis? Si trabajamos juntos, seguro que las conclusiones serán mucho más interesantes y más útiles para vuestro bienestar.

¿Qué preguntas había en el cuestionario?

Aquí tenéis algunas de ejemplo:

- ▶ *Como de momento no puedes vivir con tus padres, ¿estás contento/a de vivir en el centro residencial o con la familia acogedora?*

- ▶ *¿Piensas que tus acogedores, tutores y educadores te escuchan y tienen bastante en cuenta tu punto de vista?*
- ▶ *¿Estás contento/a con cómo utilizas tu tiempo libre?*
- ▶ *¿Te gusta ir a la escuela? ¿Los profesores te tratan bien?*
- ▶ *¿Consideras que tienes bastantes amigos y amigas?*
- ▶ *¿Tus amigos son, en general, amables contigo?*
- ▶ *¿Estás satisfecho/a con las oportunidades que tienes en la vida?*
- ▶ *¿Tu vida en general, te gusta?*

Un libro con vuestras respuestas y alguna cosa más...

Creemos que este libro puede ser muy importante para vosotros, porque explicamos cómo os sentís, qué pensáis, qué necesitáis...

Hemos organizado los resultados en diferentes apartados, que tienen que ver con vuestro día a día: la escuela o el instituto, el tiempo libre, el diálogo y la relación que tenéis con los adultos que os cuidan, el centro donde vivís o la familia que os acoge y las relaciones con los demás.

Aparte de los resultados, hemos añadido a cada apartado información sobre los derechos de la *Convención sobre los derechos del niño* que tienen más relación, para que los conozcáis, y os ayuden a pensar también en vuestras responsabilidades.

Y para acabar, al final del documento también os decimos quién os puede ayudar y con quién podéis hablar de vuestra situación, en caso de que necesitéis compartirla o mejorarla.

Además de leer este libro, también podéis consultar los resultados de toda la investigación en:

En catalán:

http://treballiaferssocials.gencat.cat/ca/detalls/Article/papers29_art

En castellano:

http://treballiaferssocials.gencat.cat/ca/detalls/Article/papers30_art

¡Esperamos que el libro os guste y lo encontréis útil!

¿Cuándo eres más feliz? ¿Qué te hace estar más contento/a?

¿En la escuela o en el instituto, cuándo eres más feliz?

Imagen 1

La escuela o el instituto es fundamental para ti. De hecho, es el lugar donde pasas más horas al día. Por lo tanto, queremos saber qué te hace sentir bien cuando estas allí.

En la escuela o en el instituto, soy más feliz:

- ▶ Si me gusta ir a la escuela o el instituto.
- ▶ Si me siento seguro.
- ▶ Si estoy contento con mis compañeros y compañeras de clase.
- ▶ Cuando los maestros o profesores encuentran mi trabajo bien hecho.
- ▶ Cuando me siento escuchado por el maestro o profesora.
- ▶ Si no me cambian de escuela y tengo los mismos compañeros y compañeras, maestros y actividades durante mucho tiempo.
- ▶ Si saco buenas notas.

¿Qué dice la *Convención sobre los derechos del niño*?

Artículo 2. Nadie debe discriminarte por tener la piel de otro color, ni te debe tratar diferente por ser niño o por ser niña, ni puede dejarte de lado porque hablas otro idioma o tienes una religión diferente, o porque tienes algún impedimento físico o psíquico, o porque eres más pobre o más rico.

Artículos 28 y 29. Tienes derecho a la educación obligatoria y gratuita. Debes saber que los estados que han aprobado la Convención deben colaborar con otros países para que los niños y adolescentes de todo el mundo puedan ir a la escuela y recibir una buena educación. La educación te ayudará a desarrollar al máximo tus capacidades y a ser también una persona respetuosa, responsable y pacífica en una sociedad libre que respete los derechos humanos.

¿Durante el tiempo libre, cuándo eres más feliz?

Imagen 2

A todos y todas nos gusta hacer actividades divertidas, conocer gente, relacionarnos con amigos y amigas o jugar a lo que nos apetece. ¡Y a ti también! Por eso queremos saber qué te hace sentir bien cuando tienes tiempo libre.

Durante mi tiempo libre, soy más feliz:

- ▶ Cuando hago las actividades extraescolares o de fin de semana que me gustan y que yo he escogido.
- ▶ Cuando puedo quedar, jugar o salir con mis amigos y amigas a menudo (al menos un día a la semana).
- ▶ Cuando puedo utilizar el ordenador (o similar) no solo para hacer los deberes.
- ▶ Cuando tengo acceso a Internet.
- ▶ Si tengo un teléfono móvil para mí solo/a (si soy adolescente).
- ▶ Si tengo un lugar tranquilo y cómodo para estudiar en casa o en el centro.

¿Qué dice la *Convención sobre los derechos del niño*?

Artículo 13. Tienes derecho a pedir, tener y compartir información e ideas y a expresarlas libremente hablando, escribiendo, pintando... siempre que no molestes ni ofendas a nadie.

Artículo 16. Tienes derecho a la intimidad y nadie puede meterse en tu vida privada o familiar si tú no lo quieres. Así, tus cartas y tus escritos son tuyos y nadie te los puede quitar. Nadie tiene derecho a hablar mal ni de ti ni de tu familia ni a perjudicar vuestra reputación.

Artículo 31. Todos los niños y niñas tenéis derecho al descanso, al ocio, al juego y al tiempo libre. Los estados deben respetar y promocionar este derecho de los niños.

¿Sobre el diálogo con los adultos que te cuidan, cuándo te sientes más feliz?

Imagen 3

Los chicos y chicas tenéis opiniones sobre las cosas y, como todo el mundo, os gusta poder manifestarlas, que os escuchen y que os tengan en cuenta. Queremos saber, por lo tanto, qué es lo que te hace sentir bien cuando hablas con los adultos que te cuidan y si te dejan participar en las decisiones que te afectan.

Sobre el diálogo con los adultos que me cuidan, soy más feliz:

- ▶ Si me escuchan y tienen en cuenta mis opiniones sobre todo lo que es importante para mí:
 - ▶ la relación con mis padres, hermanos y resto de familia,
 - ▶ la escuela o el instituto,
 - ▶ las actividades que hago en el tiempo libre,
 - ▶ mis amistades,
 - ▶ mi salud,
 - ▶ la comida y la ropa,
 - ▶ las normas de convivencia (sobre todo en el centro donde vivo),
 - ▶ mi habitación.
- ▶ Si considero que en general me escuchan.

¿Qué dice la *Convención sobre los derechos del niño*?

Mírate el artículo 13, que ya se ha explicado en el apartado anterior.

Además:

Artículo 12. Tienes derecho a opinar y los adultos deben tener en cuenta tus opiniones, de acuerdo con tu edad, cuando toman decisiones que te afectan.

Artículo 17. Tienes derecho a estar bien informado y a recibir información de calidad y adecuada a tu edad a través de libros, medios de comunicación, portales en Internet... Los gobiernos deben promover la producción y difusión de información para la infancia y la adolescencia.

¿En el centro o en casa con la familia de acogida, cuándo eres más feliz?

Imagen 4

Por diferentes motivos no vives con tu padre y madre y vives con una familia de acogida o en un centro residencial que ahora es tu hogar. Sobre esta situación y las relaciones que has hecho, queremos saber qué te hace sentir bien y te gusta más.

En el centro o en casa con la familia de acogida, soy más feliz:

- ▶ Si estoy de acuerdo con vivir en el centro o con una familia de acogida.
- ▶ Cuando no me cambian de centro o de familia y puedo seguir viviendo en el mismo lugar todo el tiempo que sea necesario.
- ▶ Cuando tengo una buena relación con los educadores del centro o con mi familia acogedora.
- ▶ Cuando hablo y me lo paso bien con los educadores y acogedores.
- ▶ Si el centro donde vivo es de pocas plazas.
- ▶ Cuando en el centro donde vivo tengo el mismo tutor o tutora durante mucho tiempo.

¿Qué dice la Convención sobre los derechos del niño?

Artículo 20. Los niños y niñas o los adolescentes que no podéis vivir –durante un tiempo o para siempre– con vuestros padres y madres, necesitáis protección y atenciones como cualquier otro niño o joven mientras vais creciendo y os hacéis mayores.

Artículo 24. Los estados deben velar por la salud de los niños y adolescentes. Si estás enfermo o enferma, debes ser atendido por médicos, ir al hospital, tomar la medicación necesaria y todo lo que te haga falta para recuperar la salud. Es necesario que en la escuela, en casa, a través de los medios de comunicación adquieras buenas costumbres sobre higiene, alimentación, salud medioambiental y que aprendas cómo evitar accidentes y enfermedades.

Artículo 27. Tienes derecho a tener una casa, a estar bien alimentado y bien vestido... Necesitas unas condiciones de vida que faciliten tu desarrollo físico, mental, espiritual, moral y social. Por eso, si es necesario y posible, los estados deben ayudar a los padres y madres con asistencia material y programas de apoyo para que puedan proporcionar a sus hijos e hijas la nutrición, el vestuario y el hogar que necesitan.

Artículo 39. Si has vivido experiencias negativas y necesitas tiempo y ayuda para tu recuperación física, psicológica o para integrarte socialmente, tienes derecho a hacerlo en un ambiente que fomente tu salud, respeto y dignidad.

¿En las relaciones con los demás, cuándo te sientes más feliz?

Imagen 5

Las relaciones con los demás son muy importantes en la vida de las personas. Los chicos y las chicas cada día os relacionáis con mucha gente: personas acogedoras, educadores y educadoras, amistades, compañeros y compañeras, maestros, otros adultos, niños o jóvenes, etc. Sobre vuestras relaciones, queremos saber qué os hace sentir mejor.

En las relaciones con los demás, soy más feliz:

- ▶ Cuando mis amigos y amigas son amables conmigo.
- ▶ Cuando considero que tengo bastantes amigos y amigas.
- ▶ Cuando hablamos y nos lo pasamos bien juntos.
- ▶ Cuando considero que, en general, tengo una buena relación con las personas de mi alrededor.

¿Qué dice la *Convención sobre los derechos del niño*?

Dice el **artículo 3** de la Convención que las instituciones deben garantizar la protección y el cuidado necesario para tu bienestar integral. Y, como sabes, las relaciones con los demás son muy importantes para el desarrollo emocional y social de cualquier persona, ya que aportan experiencias y permiten compartir emociones y sentimientos.

Mírate el **artículo 31** (ya explicado en el apartado de tiempo libre).

Además:

Artículo 15. Los niños y adolescentes tenéis derecho a asociaros y a hacer reuniones entre vosotros siempre que estas actividades no vayan en contra de ningún derecho de otras personas.

Necesitas hablar con alguien sobre...

Si alguno de estos temas no te va lo bastante bien, no te lo quedes dentro: la mejor manera de solucionar las cosas es hablando y compartiendo los problemas.

Puedes hablar de tus problemas con quién tengas más confianza: con tus educadores, educadoras o personas acogedoras, con los amigos y amigas, con los maestros o los profesores y profesoras del instituto, con los monitores y las monitoras de actividades de tiempo libre o con familiares.

Además, también puedes:

- Llamar por **teléfono** al número gratuito **116 111** (Infancia Responde).
- Explicarlo a la DGAIA por **correo electrónico**: dgaia.tsf@gencat.cat
- Explicarlo a la DGAIA en una **carta** que deberéis enviar por correo a:
Dirección General de Atención a la Infancia y la Adolescencia
Avda. del Paral·lel, nº. 52, 6ª planta
08001 Barcelona
- Explicarlo al Síndic de Greuges por **correo electrónico**: sindic@sindic.cat

CHILDREN AND TEENAGERS LIVING WITH FOSTER FAMILIES OR AT A CHILDREN'S HOME: ARE YOU HAPPY?

Why have we written this book?

In early 2013, a group of researchers asked ourselves this question: *Those children and teenagers who, for one reason or another, cannot live with their parents, are they happy while they live with a foster family or at a children's home?*

We wanted to know what makes you feel good, what things, people or situations make you happy and we wanted to explain it: especially to you, the boys and girls who are living with a foster family or at a children's home and who are obviously most interested in knowing the answer. However, we also wanted to explain this to other children, to the foster families or your legal guardians, teachers and other professionals who work with you.

Those who know the most should do the talking...

So we thought the best thing to do would be to ask you, the children, directly, how do you feel. It's obvious, right? Perhaps it is, but it is still not very common for researchers to ask children directly how they feel, what they like and what they don't like, what is most important to them, what aspirations they have, etc. And you, children living with a foster family or at children's home, don't think you get asked these questions less and less all the time? That was what some of you told us at the end of the questionnaire you filled in. For example, one 14-year-old girl living at a children's home wrote:

"Finally, someone is thinking about what I want and how I feel."

Another 13-year-old boy, living with his extended family, said:

"It was very good. It interested me because they are thinking about me."

A 13-year-old girl living at a children's home believes:

"I think doing this is a good idea because it means other people will know how the children living at a children's home feel. I think that is important."

And another 14-year-old girl, living with her extended family:

“Thank you for sending it to me. Almost nobody ever asks me these questions...”

A questionnaire for knowing what makes you feel good

Since the outset, we were clear that you had to be the main and only focus for a research project that examines your opinions and thoughts on what is important in your lives. Now that we have finished our work and studied your responses, it's only fair that we now explain the results to you in this book so you can be aware and use them as you see fit!

We asked some of you to answer a questionnaire or take part in a debate with other children in order to express your thoughts and how you feel about your life. Thank you very much for taking part! We found this experience to be very interesting and are happy with the information gathered. We hope that you can somehow identify yourselves with the results.

We have also reflected on how we conducted the research and when we repeat the survey in the future, we would like the subjects – in other words, you – to not only answer the questions but to write the questions with the researchers, working together, for you to be able to ask them yourselves and, once we have the results, for you to help us explain them to everyone. Would you like to do that? If we work together, the conclusions will surely be much more interesting and useful for your own well-being.

What sort of questions were included in the questionnaire? Here are a few examples:

- ▶ *Given that you are unable to live with your parents at the moment, are you happy living at the children's home or with your foster family?*
- ▶ *Do you think that your foster parents, guardians and teachers listen to you and take your point of view into consideration enough?*
- ▶ *Are you happy with how you use your spare time?*
- ▶ *Do you like going to school? Do the teachers treat you properly?*
- ▶ *Do you think you have enough friends?*
- ▶ *Are your friends nice to you for the most part?*
- ▶ *Are you satisfied with the opportunities you have in life?*
- ▶ *In general, do you like your life?*

A book with your answers and something else...

We believe that this book might be very important for you because we explain in here how you feel, what you think, what you need...

We have organised the results into different sections that are all related to your daily life: school; free time; the dialogue and relationship you have with the adults who look after you; the children's home or foster family where you live; and your relationships with others.

As well as the results, we have added information to each section about the most pertinent rights granted by the *Convention on the Rights of the Child* so that you can be aware of it and also think about your responsibilities.

Finally, at the end of the document, we tell you who can help you and who you can talk to about your situation if you feel you need to share or improve something.

Besides reading this book, you can also find the research results at:

In Catalan:

http://treballiaferssocials.gencat.cat/ca/detalls/Article/papers29_art

In Spanish:

http://treballiaferssocials.gencat.cat/ca/detalls/Article/papers30_art

We hope you enjoy reading the book and find it useful!

When are you most happy? What makes you feel most happy?

At school, when are you most happy?

Image 1

School is fundamental for you. In fact, it is where you spend most of the day. We therefore wanted to know what makes you feel good when you're there.

I am most happy at school:

- ▶ If I like going to school.
- ▶ If I feel safe.
- ▶ If I'm happy with my classmates.
- ▶ When the teachers think I've done a good job.
- ▶ When I feel listened to by the teacher.
- ▶ If I'm not moved to a different school and I have the same classmates, teachers and activities for a long time.
- ▶ If I get good grades.

Do you know what the *Convention on the Rights of the Child* says?

Article 2. Nobody can discriminate you because your skin is a different colour. Nobody can treat you different because you are a boy or a girl. Nobody can isolate you because you speak a different language, have a different religion, have a physical or mental impediment or because you are poorer or richer.

Articles 28 and 29. You have the right to free compulsory education. You should know that the States that have approved the Convention on the Rights of the Child are required to collaborate with other countries to ensure that children and teenagers from around the world can go to school and receive a good education. An education will help you maximise the development of your skills and teach you to be a respectful, responsible and peaceful person in a free society that respects human rights.

During your free time, when are you most happy?

Image 2

We all like to do fun things, meet new people, mix with friends or play our favourite games. You as well! That's why we wanted to know what makes you feel good in your spare time.

In my spare time, I am most happy:

- ▶ When I take part in extra-curricular or weekend activities that I like and chose myself.
- ▶ When I can meet, play or go out with my friends often (at least once a week).
- ▶ When I can use the computer (or similar) for other things besides homework.
- ▶ When I have access to the Internet.
- ▶ If I have my own mobile phone (if I'm a teenager).
- ▶ If I have somewhere quiet and comfortable for studying at home or at the children's home.

What does the *Convention on the Rights of the Child* say?

Article 13. You have the right to ask for, have and share information and ideas, and express them freely by talking, writing, painting, etc., provided that it does not bother or offend anyone else.

Article 16. You have the right to privacy and nobody can intrude in your private or family life if you don't want them to. That means your letters and whatever you write are yours, and nobody can take them off you. Nobody has the right to speak badly about your family or damage your reputation.

Article 31. All children have the right to relax, enjoy leisure activities, play and have free time. States must respect and foster this right for children.

When are you most happy with the dialogue you have with the adults taking care of you?

Image 3

Young people have opinions about things and, just like everybody else, you like to express them, to be heard and be taken into consideration. We therefore wanted to know what it is that makes you feel good when you speak with the adults who look after you and whether they let you participate in the decisions that affect you.

I am most happy with the dialogue I have with the adults who look after me:

- ▶ If they listen to me and consider my opinions about what is important to me:
 - ▶ my relationship with my parents, brothers and sisters, and rest of my family
 - ▶ school
 - ▶ what I do in my spare time
 - ▶ my friendships
 - ▶ my health
 - ▶ food and clothes
 - ▶ the house rules (especially in the children's home where I live)
 - ▶ my room
- ▶ If I believe they listen to me in general

What does the *Convention on the Rights of the Child* say?

Take a look at **Article 13**, which was explained in the previous section. As well as:

Article 12. You are entitled to your own opinion and adults have to consider your opinions – depending on how old you are – when they take decisions that affect you.

Article 17. You have the right to be well informed and receive quality information appropriate for your age through books, the media, websites, etc. Governments must foster the production and communication of information for children and teenagers.

At the children’s home or at home with your foster family, when are you most happy?

Image 4

For various reasons, you are not living with your parents but rather with a foster family or at a children’s home. We wanted to know what about this situation and the relationships you have built makes you feel good and what you like the most.

At the children’s home or at home with my foster family, I am most happy:

- ▶ If I agree with living at the children’s home or with the foster family.
- ▶ When I do not have to switch children’s home or foster family and I can carry on living in the same place for as long as necessary.
- ▶ When I have a good relationship with my teachers at the children’s home or with my foster family.
- ▶ When I talk and have a good time with my teachers and foster family.
- ▶ If the children’s home where I live does not have a large number of other children.
- ▶ When I have the same tutor for a long a time at the children’s home where I live.

What does the *Convention on the Rights of the Child* say?

Article 20. Those children or teenagers who cannot live – for a time or forever – with their parents need protection and care just like any other child or young person while they grow up.

Article 24. States must ensure children and teenagers can enjoy good health. If you are sick, you must be cared for by doctors, go to hospital, take the medicine you need and whatever else may be necessary for you to get well again. At school, at home or through the media, you need to acquire good hygiene, eating and environmental habits, as well as learn how to avoid accidents and sickness.

Article 27. You have the right to have a home, be well-fed and well-dressed. You need living conditions that foster your physical, mental, spiritual, moral and social development. Therefore, if necessary and possible, States must help parents with material assistance and support programmes so they can provide their children with the nutrition, clothing and home they need.

Article 39. Children who have lived negative experiences and need time and help to physically and psychologically recover and reintegrate into society are entitled to do so in an environment that fosters their health, self-respect and dignity.

In your relationships with others, when are you most happy?

Image 5

Relationships with others are very important in a person's life. Children interact with more people every day: foster families, teachers, friends, classmates, other adults, children or young people, etc. We wanted to know what makes you feel best about your relationships.

In my relationships with others, I am most happy:

- ▶ When my friends are nice to me.
- ▶ When I think I have enough friends.
- ▶ When we talk and have a good time together.
- ▶ When I think, in general, I have good relationships with the people around me.

What does the *Convention on the Rights of the Child* say?

Article 3 of the Convention on the Rights of the Child states that institutions must guarantee the necessary protection and care for your total well-being. As you know, relationships with others are very important for the economic and social development of anyone as they provide experiences and enable emotions and feelings to be shared.

Take a look at **Article 31** (which was explained in the section on spare time). As well as:

Article 15. Children and teenagers have the right to meet together and join groups or associations, as long as this does not stop other people from enjoying their rights.

If you need to talk to someone about...

If you have any problems relating to any of these issues, don't keep it to yourself: the best way to solve problems is to talk about and share them.

You can talk about your problems with whomever you trust the most: your teachers or foster family, your friends, your school teachers, your leisure time activity monitors or your relatives.

You can also:

- **Call** free on **116 111** (Infància Respon).
- Send an **email** to the DGAIA: dgaia.tsf@gencat.cat
- Send a **letter** to the DGAIA at the following address:
Direcció General d'Atenció a la Infància i l'Adolescència
Av. del Paral·lel, núm. 52, 6a planta
08001 Barcelona
- Send an **email** to Síndic de Greuges: sindic@sindic.cat

Generalitat de Catalunya
**Departament de Treball, Afers Socials
i Famílies**